

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Quadragesimum Primum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

- 12 Delegatus an habeat iurisdictionem in personas quomodocunque delinquentes coram eo?
- 13 Delegatus non potest imponere pœnam ordinariam, sed extraordinariam.
- 14 Delegatus contra officiales delinquentes coram eo non potest se impedire nisi impediretur iurisdictione.
- 15 Delegatus, censuram Ecclesiasticam exercere potest contra impediētes iurisdictionem.
- 16 Delegatus potest multare.
- 17 Delictū turbatoris aut notorium est, aut adsunt coniectura vnde compellitur ad præstandam cautionem.
- 18 Delegatus in delicto occulto potest procedere summarie ad inquirendum.
- 19 Delegatus non debet exercere distriktionem Ecclesiasticam nisi manifeste cognoscat impediētes iurisdictionem suam.
- 20 Beneficium collatum duobus sub eadem data, si non appareat cuius supplicatio prius fuerit signata, secundum consilium Papæ procedendum est.
- 21 Delegati iurisdictione, quæ turbatur minis, violentia, et dolo potest ferre sententiam excommunicationis in impediētem, etiam si non sit iurisdictioni subiectus.

Quadragesimum Primum Priuilegium.

- E**CCLESIA habet hoc priuilegium. † Quod de legatus Papæ non solum habet iurisdictionem in partes, sed etiam in illos, qui eius iurisdictionem impediunt: vt si quis impetrauerit literas, ab eo contra aduersarios, & eos ad iudicium vocauerit, si potestates, & alii potentes minis, & metu compellunt eum tacere, & sic mandatum eius eluditur, ad eò quòd sicut † agentes, & consentientes pari pena puniuntur, ita pari passu tam illi qui fuerunt vocati ad iudicium, quam fautores principales, † iustitiam impediētes, Ecclesiastica censura sunt coercendi, cap. i. de offi. & potest. iud. deleg. Hinc percipitur, † quòd iurisdictione iudicis extenditur ad omnes illos, qui iurisdictionem illius impediunt, licet de illis in literis impetratis non fiat mentio, sed ad hoc, vt consentientes puniri possint, uidentur est quibus modis dicatur, † cōsensus. Quadrupliciter. n. dicitur cōsensus

6 sensus, scilicet negligentia, consilii, cooperationis, & auctoritatis,
7 seu defensionis. † In primo casu minus peccat consentiens, quam
8 faciens, nisi forte negligentia esset nimis crassa, vt in Plato. l. q. r.
9 capit. quicquid. In † secundo casu minus punitur, & plus tamen
10 quam negligens arg. c. tanta 86. dist. † In Tertio casu equaliter pec-
11 cant facientes, & consentientes. Ideo æqualiter puniuntur. † In
12 quarto casu magis peccat consentiens defendendo, & auctoritate
13 præstando, quam faciens, & magis puniendus, 23. q. 3. cap. qui alio-
14 rum. Ratio autem quare ita fuerit statutum, vt tales contrafacien-
15 tes æqualiter puniatur fuit, quia nisi literæ impetratæ à P. Maximo
16 executioni mandarentur, eius † mandatum eluderetur, quod fa-
17 ciendum non est, sed ei parendum. † Qui igitur obuiare potest de-
18 licto, & non fecit, ob eius negligentiam, punitur, sed mitius secun-
19 dum gl. in d. cap. i. de iure civili regulariter non tenetur, nisi de-
20 linquens sibi sit subiectus, vel nisi delictum esset committendum
21 in persona illius cui esset subiectus, gl. in l. culpa caret. ff. de re. iu.
22 Barto. in l. vtrum. ff. de paricid. Sed uideatur an † delegatus ha-
23 beat iurisdictionem in personas quomodocunque delinquentes
24 in causis coram eo vertentibus, videlicet quando quis deliquit in
25 personâ delegati, vel si deliquit in personâ partis, vel cū delinquit
26 in personâ eorum qui necessario debent interuenire in iudicio, vt
27 sunt Aduocati, Testes, & Procuratores. Vel si delinquit in officio
28 coram delegato, ut si aduocatus delinquit in aduocatione, & Nota-
29 rius in officio coram delegato, & sic de similibus, nunquid possit
30 delegatus animaduertere contra istos? Et quam penam potest im-
31 ponere, & quid si delictum non est manifestum, sed occultum? pri-
32 mo casu, † non potest imponere penam ordinariam, sed extraor-
33 dinariam, cum delegatus non sit deputatus super illa iniuria. Si de-
34 linquitur contra partes, vel alias personas in iudicio, si impeditur
35 sua iurisdictione non potest se impedire. † Contra officiales delin-
36 quentes coram eo non potest nisi impediretur iurisdictione sua, sed
37 debet facere eos puniri per Ordinarium, quam Potestatem exer-
38 cere potest. † Delegatus contra impediētes iurisdictionem
39 potest exercere censuram Ecclesiasticam, etiam si hoc non sit ex-
40 pressum in rescripto. Inno. tenet, † quod potest eos multare, nam
41 omnia uidentur esse commissa sine quibus iurisdictione exerceri non
42 potest, eod. tiru. capit. in causis. † Si delictum turbatoris erit noto-
43 rium potest procedere. Si non esset notorium, sed adessent aliqua
44 coniectura, poterit turbator compelli ad præstandam cautionem
45 de non impediendo, argumento cap. literas de restit. Spoliat. † Si
46 uero

vero delictum est occultum potest summarie procedere ad inquirendum. † Nā iudex non debet exercere districtiōem ecclesiasticam, nisi manifestè cognoscat impedientes iurisdictionem suam, verum summarie inquirere potest, vtrum impediāt, gl. in cap. 1. eo. ti. lib. vi. Sed cum hic tractetur de literis impetratis, quid si sub eadem data rescripta diuersa concessa fuissent? quid a iudice faciendū? R. Superfedere debet, scribētēq; cōsulat, & hoc facit ad illam quēstionem cum idem † beneficium confertur duobus sub eadem data, nec apparet cuius supplicatio prius fuerit signata, debet in hoc consuli a Papa qui vtrique gratiam fecit, & secundum eius responsum est procedendum Io. And. in cap. si a sede de p̄bend. lib. vj. † Cōclusio hęc est, quod iurisdictione delegati quę turbatur minis, violentia, dolo, & quocunq; modo vt l. 1. cap. nelit. pend. cap. non minus de immun. eccles. cap. quatuor xi. q. iij. potest delegatus ferre sententiam excommunicationis in impediētem etiam si non sit eius iurisdictioni subiectus, Inno. in cap. 1. de offic. & pot. iud. deleg.

S V M M A R I V M.

- 1 Abbatibus duobus duorum locorum delegatio facta nulla expressa eorum nominis proprii mentione, nondum lata sententia si vnus eorū moritur in eius locum successor substituitur.
- 2 Delegatio si non fuerint expressa nomina propria intelligitur facta dignitati.
- 3 Abbates si moriuntur dignitates non pereunt.
- 4 Indiuidua quotidie pereunt.
- 5 Delegatio transit in successorem etiam re integra.
- 6 Nomen proprium denotat solum vnum corpus, quo extincto extinguitur iurisdictione.
- 7 Dispositio quandoque realis, quandoque personalis dicitur.
- 8 Substitutus in dignitate videtur substitutus in omnibus dependentibus, & accessorijs ad dignitatem.
- 9 Dispositio concepta nomine proprio non est personalis sed transit in aliam eiusdem nominis.
- 10 Testator instituit posthumū heredem, post modum duxit aliam vxorē ex qua reliquit posthumum ille debet esse hares.
- 11 Dispositio ad alium qui non erat posthumus extenditur tempore testamenti.
- 12 Legatum a testatore sacerdoti cum expressione nominis, eius dispositio transit in successorem.

- 13 Relativum de sui natura restringit præcedentia.
 14 Posthumus est nomen appellativum, quod indifferenter comprehendit omnem
 posthumum dummodo sit istius testatoris.
 15 Hierophilatus est nomen græcum, quod latinè interpretatur sacer custos.

Quadragesimum Secundum Privilegium.

ECCLESIA gaudet hoc privilegio, † quòd si P. Maximus delegaverit aliquam causam duobus Abbatibus duorum locorum nulla expressa eorum nominis proprii mentione, nundum lata sententia vnus eorum moritur, in eius locum successor substituitur, & ab illis lata sententia à delegante laudatur, capitu. quoniam de offic. & pot. Iud. deleg. quare delegatio facta Abbatibus non expresso eorum nomine transit in successorem. Quia † delegatio fuit facta dignitati, cum eorum nomina non fuerint expressa. † Nam licet Abbates moriantur dignitates non pereunt, cap. liberti 12. quæst. 2.
 † Individua quotidie pereunt. l. 4. ff. de leg. 1. dignitas non variatur permutatione personæ, † Quia delegatio facta sub nomine appellativo alicui, qui habet successorem, † delegatio transit in successorem etiam re integra, secus si fiat expresso nomine proprio, quia ex quo, † nomen proprium denotat solum vnum corpus quo extincto extinguitur iurisdō. Hic igitur considerandum, † q̄ dispositio quandoq; est realis: quandoq; est personalis: Realis dicitur quando est contemplata dignitas personæ quæ transit in successorem. In dubio cēsetur contemplata, si dispositio est fundata super nomine dignitatis. Quandoq; est personalis, vt quando est fundata super persona, & in dubio v̄ fundata super persona, si est concepta sub nomine proprio. Et † q̄n quis est substitutus in dignitate, v̄ substitutus in omnibus depēdentibus, & accessoriis ad dignitatē. Sed opponi pōt. de tex. in l. filia. s. Titia. ff. de cond. & dem. ubi habetur q̄ si testator legavit Agatheam ancillam, deinde supervuens eam vendidit, & aliam emit cui imposuit idem nomen & dicitur ibi, quòd mortuo testatore illa Agatheam postea empta debeat legatario. Ecce ergo, † quòd dispositio concepta nomine proprio non est personalis, sed transit in aliam eiusdem nominis, ad idem adducitur, l. placet. cum l. sequen. ff. de liber. & posthum. † Vbi testator instituit posthumum hæredem, & postmodum duxit aliam